

“MARJONLAR O‘YINI” ROMANIDA INTELLEKTUAL DUNYO VA REAL HAYOTNING AJRALISHI MUAMMOSI

Axmedova Dilnoza Abdumannonovna

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti

Fakultetlararo xorijiy tillar kafedrası o‘qituvchisi

Annotatsiya

Hermann Hessening “Marjonlar o‘yini” romani adibning eng chuqur falsafiy ahamiyatga ega asarlaridan biri bo‘lib, intellektual faoliyat va real hayot tajribalari o‘rtasidagi murakkab bog‘liqlikni o‘rganadi. Asarda utopik intellektual jamiyat – Kastaliya tasvirlanib, bu yerda olimlar butun umrlarini bilim, falsafa va ramziy Marjonlar o‘yini bilan shug‘ullanishga bag‘ishlaydi. Biroq, bosh qahramon Joseph Knecht faqat intellektual hayotning chegaralarini anglab, tashqi dunyo bilan muloqot qilishga intiladi. Knechtning ichki kechinmalari va falsafiy mulohazalari orqali Hesse nazariy donishmandlik va amaliy hayot o‘rtasidagi ziddiyatni ochib beradi. Asar insoniyat oldida turgan muhim falsafiy savollarni ko‘tarib, intellektualizm va hayotiy tajriba o‘rtasida muvozanatni topish zarurligini ta’kidlaydi.

Kalit so‘zlar: intellektualizm, real hayot, falsafa, utopiya, bilim, donishmandlik, nazariy tafakkur, amaliy hayot, ijtimoiy mas’uliyat, ekzistensializm.

Annotation

Hermann Hesse's novel *The Glass Bead Game* is considered one of his most profound works, exploring the complex relationship between intellectual pursuits and real-life experiences. The novel presents the utopian intellectual society of Castalia, where scholars dedicate their lives to knowledge, philosophy, and the symbolic Glass Bead Game. However, the protagonist, Joseph Knecht, gradually realizes the limitations of a purely intellectual existence and seeks to engage with the real world. Through Knecht’s internal struggles and philosophical reflections, Hesse highlights the tension between theoretical wisdom and practical life.

Ultimately, the novel raises essential existential questions about the role of knowledge and the necessity of balancing intellectualism with human experience.

Key words: intellectualism, real life, philosophy, utopia, knowledge, wisdom, theoretical thinking, practical life, social responsibility, existentialism.

Аннотация

Роман Германа Гессе “*Игра в бисер*” является одной из его самых глубоких философских работ, исследующей сложные взаимоотношения между интеллектуальной деятельностью и реальной жизнью. В произведении изображена утопическая интеллектуальная община Касталии, где ученые посвящают себя знаниям, философии и символической Игре в бисер. Однако главный герой, Йозеф Кнехт, постепенно осознает ограниченность чисто интеллектуального существования и стремится к реальному миру. Через внутренние переживания Кнехта и его философские размышления Гессе раскрывает напряжение между теоретической мудростью и практической жизнью. В конечном счете, роман поднимает важные экзистенциальные вопросы о роли знания и необходимости гармонии между интеллектуализмом и человеческим опытом.

Ключевые слова: интеллектуализм, реальная жизнь, философия, утопия, знание, мудрость, теоретическое мышление, практическая жизнь, социальная ответственность, экзистенциализм.

Hermann Hesse ijodining eng yetuk namunalaridan biri hisoblangan “Marjonlar o‘yini” (Das Glasperlenspiel) romani inson tafakkuri va hayotning haqiqiy mazmuni o‘rtasidagi murakkab bog‘liqlikni yoritadi. Ushbu romanda ilmiy-intellektual jamiyat bo‘lmish Kastaliya va tashqi real dunyo o‘rtasidagi qarama-qarshilik asosiy muammolardan biri sifatida ko‘rsatilgan. Asar qahramoni Joseph Knechtning ichki kechinmalari va hayotiy tanlovlari orqali H.Hesse intellektualizm va amaliy hayot o‘rtasidagi tafovutni chuqur tahlil qiladi.

International Conference on Economics, Finance, Banking and Management

Hosted online from Paris, France

Website: econfseries.com

24th April, 2025

Romanda Kastaliya utopik intellektual jamiyat sifatida tasvirlanadi. Bu yerda inson tafakkurining yuksak cho‘qqilariga erishish asosiy maqsad bo‘lib, shaxslar o‘z umrlarini ilmiy va falsafiy izlanishlarga bag‘ishlaydi. Shisha Munchoq O‘yini ham ana shu ilmiy mantiq va mushohada mahsuli bo‘lib, barcha bilim va san‘at turlarini birlashtiruvchi intellektual mashg‘ulot sifatida talqin qilinadi. Kastaliya aholisi tashqi dunyodan ajratilgan holda yashaydi va real hayotning muammolaridan himoyalangan.

Bu jamiyatda yashovchilar dunyoviy muammolarga duch kelmasligi sababli, ular inson hayotining muhim jihatlaridan, jumladan, hissiy tajribalar, ijtimoiy mas‘uliyat va kundalik hayotning sinovlaridan ajralgan holda hayot kechiradi. Hesse ushbu jihatlarni tasvirlash orqali intellektual jamiyat mukammal bo‘lsa ham, uning inson hayotining tabiiy rivojlanishidan uzilganini ko‘rsatadi. Masalan, romanda aytilishicha: *“Kastaliya aholisi shunday mukammal tizim yaratdiki, ular real hayotning iflosliklaridan yiroqda, mutlaq bilimga sho‘ng‘igan edilar. Ammo bu bilim ularning ruhini boyitishi bilan birga, hayotdan uzib qo‘yardi.”*

Bundan tashqari, Kastaliya jamiyatida hech qanday siyosiy yoki iqtisodiy muammolar muhokama qilinmaydi. Uning a‘zolari nafaqat kundalik hayotdan, balki global muammolar va insoniyatning dolzarb masalalaridan ham chetlashtirilgan. Bu esa ularning bilimlari real hayotga moslashishiga to‘sqinlik qiladi.

Asarning bosh qahramoni Joseph Knecht yoshligidan Kastaliya jamiyatida ta‘lim olib, intellektual hayot tarziga moslashgan. U Marjonlar o‘yini san‘atining eng yuksak pog‘onasiga erishib, O‘yin Magistri unvoniga ega bo‘ladi. Ammo vaqt o‘tishi bilan Knecht o‘zining intellektual hayoti va haqiqat o‘rtasidagi tafovutni his qila boshlaydi. U shuni anglaydiki, ilm-fan va nazariy tafakkur hayotning barcha jihatlarini qamrab ololmaydi.

Knecht tashqi dunyoga bo‘lgan qiziqishini oshirib borar ekan, real hayotning murakkabligini va insoniyat oldida turgan haqiqiy muammolarni tushunishga harakat qiladi. U intellektual jamiyat ichida shakllangan bilimlarni oddiy odamlar hayotiga tatbiq etish kerakligini anglaydi. Biroq, bu yo‘nalishda harakat qilishi uning Kastaliya tizimi bilan ziddiyatga borishiga olib keladi. Romanda Knechtning iztirobini aks ettiruvchi quyidagi iqtibos keltiriladi: *“Men bilimdan zavqlanaman,*

lekin men hayotni sevaman. Hayotning nozik murakkabligi kitoblardagi tafakkurdan ustun.”

Kastaliya jamiyati a’zolari ilmiy faoliyat va falsafiy izlanishlarga mukammal darajada e’tibor qaratsa ham, real hayotdagi muammolarni hal qilish borasida mutlaqo sustkashlik qiladi. Knechtning shogirdi bilan Kastaliyadan chiqishga qaror qilishi ham aynan shu sababli yuzaga keladi. U shuni anglaydiki, faqat nazariy bilim insonni to’liq mukammal qila olmaydi, balki hayotiy tajriba, amaliy faoliyat va insonlar bilan muloqot qilish ham muhim ahamiyatga ega.

Hesse bu orqali intellektualizm va real hayot o’rtasidagi chegaralar muammosini o’rtaga tashlaydi. Knechtning fojiasi shundaki, u hayotga kirishga harakat qilganida, unga moslasha olmaydi va fojiali tarzda halok bo’ladi. Bu esa intellektualizmning haqiqatdan qanchalik ajralganligini ramziy ko’rinishda aks ettiradi. Knechtning so’nggi so’zlari esa uning shaxsiy izlanishlarining natijasi bo’lib eshitiladi: *“Biz bilim ortidan quvamiz, ammo hayotning o’zi eng buyuk darsdir.”*

“Marjonlar o’yini” romanida intellektual dunyo va real hayot ajralishi muammosi markaziy o’rin tutadi. Kastaliya jamiyati ilm-fan va falsafaga asoslangan bo’lsa-da, hayotning haqiqiy murakkabliklaridan uzilgan. Knecht esa ushbu tafovutni anglab yetganida, haqiqiy insoniy tajriba va amaliy hayot muhimligini tushunadi.

Xulosa

Hesse romani insoniyat oldida turgan muhim falsafiy savollarga javob izlaydi: bilim insonni hayotdan ajratishi kerakmi yoki hayot bilan uyg’unlashishi shartmi? Knechtning hayoti orqali yozuvchi bu ikki jihatni muvozanatli olib borish zarurligini ko’rsatadi. Shu sababli, “Marjonlar o’yini” bugungi kunda ham dolzarb bo’lib, ilmiy taraqqiyot va amaliy hayot o’rtasidagi muvozanatni topish lozimligini ta’kidlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdumannonovna, A. D. (2025, March). “MARJONLAR O’YINI” ROMANIDA G’ARB VA SHARQ TAFAKKURINING SINTEZI. In International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences (pp. 80-87).

International Conference on Economics, Finance, Banking and Management

Hosted online from Paris, France

Website: econfseries.com

24th April, 2025

2. Abdumannonovna, A. D. (2025, March). HERMANN HESSE IJODIDA ROMANTIZM. In International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences (pp. 72-79).
3. Suyarova, M. (2022). EFFECTIVE WAYS TO USE COMMUNICATION TASKS IN SPEECH TEACHING. Scientific Collection «InterConf», (107), 94-100.
4. Suyarova, M., Zulfikarova, Z., & Farmonov, B. (2021). FORMATION OF SCIENTIFIC WORLDWIDE IN YOUNG PEOPLE AND ITS CHARACTERISTICS. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(4), 1047-1051.
5. Mamashoev, U. U. (2023). EXPRESSION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN LANGUAGE AND CULTURE IN PHRASEOLOGY WITH THE HEART COMPONENT. In Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования (pp. 76-80).
6. Umid Ulug'bek o'g, M. (2025, March). TIL O'RGANISHDA ADABIYOTNING O'RNI. In International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences (pp. 64-71).
7. Umid Ulug'bek o'g, M. (2025, March). XORIJIY VA MILLIY BADIY ASARLARNING TIL O 'RGATISHDAGI DIDAKTIK AHAMIYATI. In International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences (pp. 56-63).
8. Umid Ulug'bek o'g, M. (2025, April). ADABIY MATNLAR ORQALI KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYANI RIVOJLANTIRISH. In International Conference on Educational Discoveries and Humanities (pp. 61-69).
9. Umid Ulug'bek o'g, M. (2025, April). INDIVIDUAL TIL O 'RGATISH METODIKALARINI SHAKLLANTIRISH. In International Conference on Educational Discoveries and Humanities (pp. 70-77).
10. Umid Ulug'bek o'g, M. (2025, April). TIL O 'RGANISHDA AUDIO-KITOBBLAR VA MULTIMEDIA RESURSLARNING O 'RNI. In International Conference on Modern Science and Scientific Studies (pp. 36-43).
11. Umid Ulug'bek o'g, M. (2025, April). XORIJIY VA MILLIY ASARLAR ASOSIDA GAMIFIKATSIYA VA ROLDA O'YNASH METODLARINI JORIY

ETISH. In International Conference on Modern Science and Scientific Studies (pp. 44-52).

12. SHERQULOV, S. TRAGEDY IN WILLIAM FAULKNER'S "THE SOUND AND THE FURY". O 'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI XABARLARI, 2022,[1/3 ISSN 2181-7324.

13. Komilovich, S. S. (2024). QIYOSIY ADABIYOTSHUNOSLIKDA ADABIY TA'SIR MASALALARI. In Konferensiyalar| Conferences (Vol. 1, No. 4, pp. 492-495).

14. Komilovich, SS (2023). TOG 'AY MUROD IJODIDA UILYAM FOLKNER ASARLARI TA'SIRI. Integratsiyalashgan ta'lim va tadqiqot jurnali , 7 (1), 75-77.

15. Хамзаева, З. (2025). Толкование женского образа в романе «Бону» с точки зрения декадентства: социальный кризис и противоречие ценностей. Зарубежная лингвистика и лингводидактика, 3(2), 17-22.

16. Normurodovna, A. M. (2025, February). TASHKILOTLAR O'RTASIDAGI HAMKORLIKDA INGLIZ TILINING AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 310-317).

17. Ergashevna, S. M. (2025, February). INGLIZ TILI MUTAXASSISI BO'LISHDA BOSHLANG'ICH INGLIZ TILI DARSLARINING AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 350-357).

18. Axmedovna, B. S. (2025, February). O'ZBEKISTONDA XORIJIY TILLARNING AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 326-333).

19. Boymurotovna, X. N. (2025, March). RUS TILINI O 'RGANISHDA SUN'IY INTELLEKT VA NEYRON TARMOQLARNING ROLI. In International Conference on Educational Discoveries and Humanities (pp. 55-62).

20. Boymurotovna, X. N., Asror o'g'li, A. O., & Rajabboyevna, O. K. (2025, March). KOMPYUTER VA ROBOTLAR BILAN O'ZARO ALOQA ORQALI IJTIMOIIY PSIXOLOGIYANING O'ZGARISHI. In International Conference on Educational Discoveries and Humanities (pp. 63-70).

21. Xidirova, N. B., Oromova, S. S. Q., & Otajonova, K. R. (2024). TALABALARNING MOTIVATSIYASINI OSHIRISHNING INNOVATSION USULLARI. Indexing, 1(1).

22. Xidirova, N., Oromova, S., & Otajonova, K. (2024). Ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni qo'llash istiqbollari. Raqamli iqtisodiyot va sun'iy intellekt texnologiyalarining jamiyat rivojlanishidagi ahamiyati, 1(1), 18-21.
23. Джуманов, Ж. Х., & Эгамбердиев, Х. С. (2018). Разработка и внедрение устройств автоматизированных измерений параметров подземной гидросферы. Математик моделлаштириш, алгоритмлаш ва дастурлашнинг долзарб муаммолари. Республика конференцияси. Тошкент, 17-18.
24. Egamberdiev, K., Khidirova, N., & Islomov, A. (2024). Creation of an automated information system using python and the django framework with a telegram bot. Big Data and Computing Visions, 4(3), 219-226.
25. Хайриддинов, Ш. Б. (2024). ФИЛОСОФСКИЕ И ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ. Экономика и социум, (2-2 (117)), 669-672.
26. Botirovich, X. S. (2024). AVTOMATLASHTIRISH TIZIMLARIDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH. GOLDEN BRAIN, 2(19), 66-70.
27. Botirovich, X. S. Murodullo o'g', JOT, & Akbar o'g'li, SR (2024). INTERNET VA "KUMUSH ASR" YANGI IMKONIYATLAR VA ISTIQBOLLAR. Modern education and development, 11(3), 127-132.
28. Normurodovna, A. M. (2023). ESSENTIALS FOR SUCCESSFUL ENGLISH LANGUAGE TEACHING. International Journal of Pedagogics, 3(06), 42-47.
29. Abdirakhimova, M. (2023). Use of internet resources in teaching listening to bachelor students of non-language faculty. Scientific Collection «InterConf», (148), 129-132.
30. Зикриллаева, Ф., Дустмуродова, М., Нормаматова, Н., Сайдуллоева, М., & Абдирахимова, М. (2025). Globalizatsiyalashgan zamonaviy tilshunoslik paradigmalari. Инновации в современной лингвистике и преподавании языков, 1(1), 298-300.
31. Normurodovna, A. M. (2022). Developing Reading Skills through Active Reading Techniques. In International Scientific-Online Conference.
32. Suyarova, M. E., & Zulfiqorova, Z. A. (2019). TEXT ANALYSIS IN TECHNICAL ENGLISH. Theoretical & Applied Science, (5), 126-128.

International Conference on Economics, Finance, Banking and Management

Hosted online from Paris, France

Website: econfseries.com

24th April, 2025

-
33. SUYAROVA, M. (2024). Internet blogs in teaching foreign languages.
34. Ergashevna, S. M. (2024). Development of Grammatical Skills During Individual Teaching of English at the Intermediate Stage. *Miasto Przyszłości*, 294-296.
35. Normurodovna, A. M. (2025, February). INGLIZ TILI GRAMMATIKASINING INGLIZ TILI KURSIDAGI AHAMIYATI. In *International Educators Conference* (pp. 302-309).
36. Ergashevna, S. M. (2025, February). INGLIZ TILI MUTAXASSISLARINI TAYYORLASHDA XORIJIY TAJRIBALARDAN FOYDALANISH. In *International Educators Conference* (pp. 358-365).
37. Axmedovna, B. S. (2025, February). INGLIZ TILINI O'RGANISHDA O'ZARO MULOQOTNING AHAMIYATI. In *International Educators Conference* (pp. 318-325).